

GÈNERE

Paolo GIORDANO

Negre i Plata

Traducció de Teresa Muñoz Lloret

Barcelona: Edicions 62, 2015,
122 pp., 17,5 €

Paolo Giordano (Torí, 1982) és escriptor i llicenciat en física teòrica. Va debutar amb *La solitud dels nombres primers* i va obtenir el premi més important a Itàlia, el premi Strega. A més, la novel·la va ser traduïda a quaranta països i va obtenir dos milions de vendes. Cinc anys després va publicar *El cos humà*. Enguany Giordano torna amb la seva tercera novel·la *Negre i Plata*, publicada a Edicions 62, com les precedents. Les dues últimes obres han estat traduïdes per Teresa Muñoz (Barcelona, 1958).

Amb *Negre i Plata* l'autor italià torna a posar el focus sobre les emocions i els sentiments, i com aquests configuren a les persones. Giordano radiografia el model de parella actual, navegant entre dos mons. Amb un sistema de valors que trontolla, i la necessitat de retornar a un model de valors vell. La figura de la Senyora A, de 68 anys, ofereix estabilitat a la jove parella, els ofereix un model segur, autoritari, però sobre una base sòlida. Però l'estabilitat s'esvaeix quan la Senyora A es posa malalta.

El Negre i el Plata són els dos caràcters de la parella. Ell el melancòlic i introvertit, ella radiant i vitalista. Complicat que es barregin, però amb un avantatge, ja que cadascuna porta a l'altre a descobrir un món desconegut. Amb *Negre i Plata* Giordano brinda l'oportunitat de reflexionar sobre els mecanismes interns de les parelles, de l'enfrontament a la malaltia i del pas de rebre cures a donar-les.

JORDI MARRUGAT RECOMANA

Giordano BRUNO

El sopar de cendra.

Traducció d'Anna Casassas.

Barcelona: Edicions de 1984, 2014.

«La clàssica», 6.

L'AVENTURA INTEL·LECTUAL DE BRUNO. L'apassionant lectura d'*El sopar de cendra* permet copsar la profunda significació històrica, cultural i simbòlica de la desgraciada fi de Giordano Bruno, cremat per la Inquisició l'any 1600. El coneixement hi és presentat com una autèntica i arriscada aventura. És una lluita per la llibertat contra «follies, bestialitats i vicis», contra «les tenebres denses dels sofistes i els ases», contra la ceguesa de la majoria, que, evidentment, van contraatacar. Bruno encarna de manera tràgica i visionària el lema il·lustrat per excel·lència, la interpretació kantiana del *Sapere aude!* horacià. I és que, situat als fonaments dels discursos culturals moderns, aquest llibre en conté el germen d'algunes de les estructures bàsiques. Desafia l'autoritat establerta i propugna el judici propi com a única font fiable de coneixement, tal com establiria de manera sistemàtica el famós mètode cartesià. Això el porta a deixar de banda la disputa entre els antics i els moderns en favor de la confiança en els progressos del saber. L'únic horitzó que es fixa és la «veritat» autònoma que destrueix «somnis», dona «ulls» i il·lumina «tenebres».

Les qüestions principals que enfoca *El sopar de cendra* són principalment les que avui cauen en l'àmbit de l'astronomia. Defensa les teories de Copèrnic referents al moviment de la terra. Afirmar la infinitud d'un univers sense centre ni confins i en el qual innumbrables cossos es mouen uns en relació als altres. I conclou que tota la substància d'aquesta matèria és eterna. Desmenteix així la lectura literal d'alguns passatges de la Bíblia que, tanmateix, admet en el seu conjunt perquè no es tracta d'una

autoritat científica, sinó moral i legislativa que, quan parla de la natura, ho fa en els termes generalment acceptats. Des d'una percepció limitada a la condició d'home del segle XVI, Bruno aprofita la seva experiència al màxim, passant-la per una extraordinària capacitat de raonament.

Aquest és, doncs, un llibre ple de marques d'època que, tanmateix, resulta actualíssim. Avui l'astrofísica, tan popular per la seva influència en la cultura de masses, omnipresent en la literatura, el còmic, el cinema i la televisió, no procedeix altrament. Representa l'univers a partir de l'experiència, la raó i la imaginació, que en el segle XXI disposen de més mitjans i coneixements. És la disciplina més poètica i imaginativa. Fins al punt que se n'han considerat pseudocientífiques moltes teories. *El sopar de cendra* n'és baula cabdal que ja es presenta explícitament com una combinació d'art i ciència, com el quadre d'un pintor que recrea la natura amb una explicació tècnica. A més, igual que les grans obres literàries del nostre temps, Bruno hi combina tota mena de formes: argumentació filosòfica i científica, joc metaliterari, narració al·legòrica, poesia, religió o lliçó moral —amb un estil complex i abstracte que flueix brillantment lògic, racional i diàfan en el català de la traductora, Anna Casassas. I si és un llibre que inclou tanta varietat, el mateix autor afirma que cal considerar-lo «històric». Perquè història és veritat. I en la perspectiva que dona poden arribar a comprendre's totes les coses humanes —amb el benentès que l'univers retratat per l'astrofísica és tan humà i tan històric com l'amor, la bellesa, una novel·la, la Inquisició o els diàlegs de Plató i de Bruno.

El sopar de cendra /

Giordano Bruno

Traducció
d'Anna Casassas
Ha Premi Ciutat de Tarragona
de traducció Vidal Alcover

«LA CLÀSSICA»